

**PHÂN TÍCH TÁC ĐỘNG CỦA ĐẠI DỊCH COVID-19
ĐỐI VỚI HOẠT ĐỘNG CỦA CƠ SỞ BÁN LẺ THUỐC
TẠI TỈNH ĐỒNG THÁP GIAI ĐOẠN 2021-2022**

*Nguyễn Phú Vinh^{1*}, Hoàng Thy Nhạc Vũ¹, Nguyễn Đoàn Thảo Quyên¹,
Trần Văn Lươm², Nguyễn Thị Thanh Hằng², Nguyễn Phú Toàn³*

1. Đại học Y Dược Thành phố Hồ Chí Minh

2. Sở Y tế tỉnh Đồng Tháp

3. Trường Đại học Y Dược Cần Thơ

*Email: npvinh.bllsvdt@gmail.com

Ngày nhận bài: 13/04/2023

Ngày phản biện: 08/5/2023

Ngày duyệt đăng: 31/7/2023

TÓM TẮT

Đặt vấn đề: Đại dịch COVID-19 đã lây lan trên toàn cầu với những hậu quả chưa từng có đối với sức khỏe của hàng triệu người. Đại dịch COVID-19 đã có tác động đáng kể đến hoạt động của các cơ sở bán lẻ thuốc trong việc chăm sóc sức khỏe cộng đồng. **Mục tiêu nghiên cứu:** Phân tích tác động của đại dịch COVID-19 đối với hoạt động của cơ sở bán lẻ thuốc tại tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2021-2022. **Đối tượng và phương pháp nghiên cứu:** Nghiên cứu mô tả cắt ngang, thực hiện thông qua khảo sát được sĩ phụ trách chuyên môn tại các cơ sở bán lẻ thuốc ở tỉnh Đồng Tháp trong giai đoạn 2021-2022 bằng bộ câu hỏi trực tuyến dựa trên nền tảng Google Forms. **Kết quả:** Trong 401 cơ sở bán lẻ thuốc tham gia khảo sát, có 63,6% không bị tạm ngưng hoạt động trong đại dịch COVID-19. Trong giai đoạn chưa có F0 cộng đồng, 76,3% trường hợp dược sĩ đeo khẩu trang y tế trong suốt thời gian làm việc. Khi xuất hiện F0 cộng đồng, 77,8% cơ sở bán lẻ thuốc đảm bảo việc thực hiện và tuân thủ các biện pháp kiểm soát nhiễm khuẩn. Trong giai đoạn bùng phát dịch COVID-19, có 73,8% cơ sở bán lẻ thuốc cho biết chi phí các sản phẩm vệ sinh cá nhân (nước rửa tay, cồn sát khuẩn) tăng đáng kể. Tác động của đại dịch COVID-19 đối với tình hình cung ứng dược phẩm và trang thiết bị y tế liên quan đến một số đặc điểm của cơ sở bán lẻ thuốc như số năm hoạt động, số lượng dược sĩ, số lần bị tạm ngưng hoạt động; đối với tình hình hoạt động là số lần bị tạm ngưng hoạt động. **Kết luận:** Kết quả nghiên cứu đã cung cấp những thông tin bước đầu cho các cơ quan quản lý y tế về các tác động của đại dịch COVID-19, từ đó, hướng đến các chính sách phù hợp trong việc phòng, chống COVID-19 trong giai đoạn tiếp theo.

Từ khóa: COVID-19, cơ sở bán lẻ thuốc, Đồng Tháp, Dược sĩ.

ABSTRACT

**ANALYSIS OF THE IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC
FOR ACTIVITIES OF DRUG RETAIL ESTABLISHMENTS
IN DONG THAP PROVINCE IN 2021-2022**

*Nguyen Phu Vinh^{1*}, Hoang Thy Nhạc Vũ¹, Nguyen Đoàn Thảo Quyên¹,
Tran Van Luom², Nguyen Thi Thanh Hang², Nguyen Phu Toan³*

1. University of Medicine and Pharmacy at Ho Chi Minh city

2. Health Department of Dong Thap Province

3. Can Tho University of Medicine and Pharmacy

Background: The COVID-19 pandemic has spread globally, with unprecedented consequences for the health of millions of people. The COVID-19 pandemic has significantly impacted the operations of pharmaceutical retail establishments in community health care. **Objective:** To analyze the effects of the COVID-19 pandemic on the activities of retail pharmacies

in Dong Thap Province during the period 2021-2022. **Materials and methods:** A cross-sectional descriptive study was conducted through an online survey using Google Forms. Pharmacists responsible for professional duties in various retail pharmacy establishments across Dong Thap Province were surveyed. **Results:** Out of the 401 participating retail pharmacy establishments, 63.6% did not experience temporary closure during the COVID-19 pandemic. During the phase without community transmission (F0), 76.3% of pharmacists consistently wore medical masks while working. When community transmission occurred (F0 detected), 77.8% of retail pharmacies ensured the implementation and adherence to infection control measures. In the outbreak phase of the COVID-19 pandemic, 73.8% of retail pharmacies reported a significant increase in the cost of personal hygiene products (hand sanitizers, disinfectants). The impact of the COVID-19 pandemic on pharmaceutical supply and related medical equipment was influenced by certain characteristics of retail pharmacies, such as years of operation, number of pharmacists, and instances of temporary closure. The study also highlighted the relationship between the impact on operations and the number of temporary closures. **Conclusion:** The research findings provide initial insights for healthcare management authorities to make more comprehensive and accurate assessments of the impacts of the COVID-19 pandemic in the evolving context. This can guide the development of appropriate policies for future stages of COVID-19 prevention and control.

Keywords: COVID-19, retail pharmacy, Dong Thap Province, Pharmacists.

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Ngày 11 tháng 3 năm 2020, Tổ chức Y tế thế giới ra tuyên bố gọi COVID-19 là đại dịch toàn cầu [1]. Đại dịch COVID-19, gây ra bởi virus corona SARS-CoV-2 chủng mới gây ảnh hưởng không nhỏ đến sự phát triển của xã hội, đồng thời, đã và đang để lại những hậu quả nặng nề với hàng triệu người trên thế giới [2]. Tại Việt Nam, trước những diễn biến phức tạp của đại dịch COVID-19 trong giai đoạn bắt đầu, Chính phủ đã ban hành chỉ thị 16 để hướng dẫn thực hiện cách ly xã hội [3]. Trước bối cảnh đó, cơ sở bán lẻ thuốc được xem là một trong những ngành dịch vụ thiết yếu trong việc cung cấp các dịch vụ chăm sóc sức khoẻ ban đầu tại cộng đồng [4]. Trong giai đoạn phòng chống đại dịch COVID-19, Bộ Y tế đã ban hành công văn số 2352/BYT-QLD về việc hướng dẫn biện pháp ứng phó tại cơ sở kinh doanh dược trong giai đoạn phòng chống dịch COVID-19 [5]. Với đặc điểm vị trí địa lý tiếp giáp với nhiều tỉnh ở đồng bằng sông Cửu Long, tỉnh Đồng Tháp nói chung và các cơ sở bán lẻ thuốc tại tỉnh Đồng Tháp nói riêng là một trong những khu vực chịu tác động nhất định của đại dịch COVID-19. Nghiên cứu được thực hiện nhằm phân tích tác động của đại dịch COVID-19 đối với hoạt động của cơ sở bán lẻ thuốc tại tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2021-2022, từ đó, góp phần giúp các cơ quan quản lý y tế có được những đánh giá cụ thể về tác động của đại dịch COVID-19, từ đó có căn cứ trong việc xây dựng những chính sách quản lý y tế phù hợp và kịp thời. Vì vậy, nghiên cứu được tiến hành với mục tiêu: Phân tích tác động của đại dịch COVID-19 đối với hoạt động của cơ sở bán lẻ thuốc tại tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2021-2022.

II. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

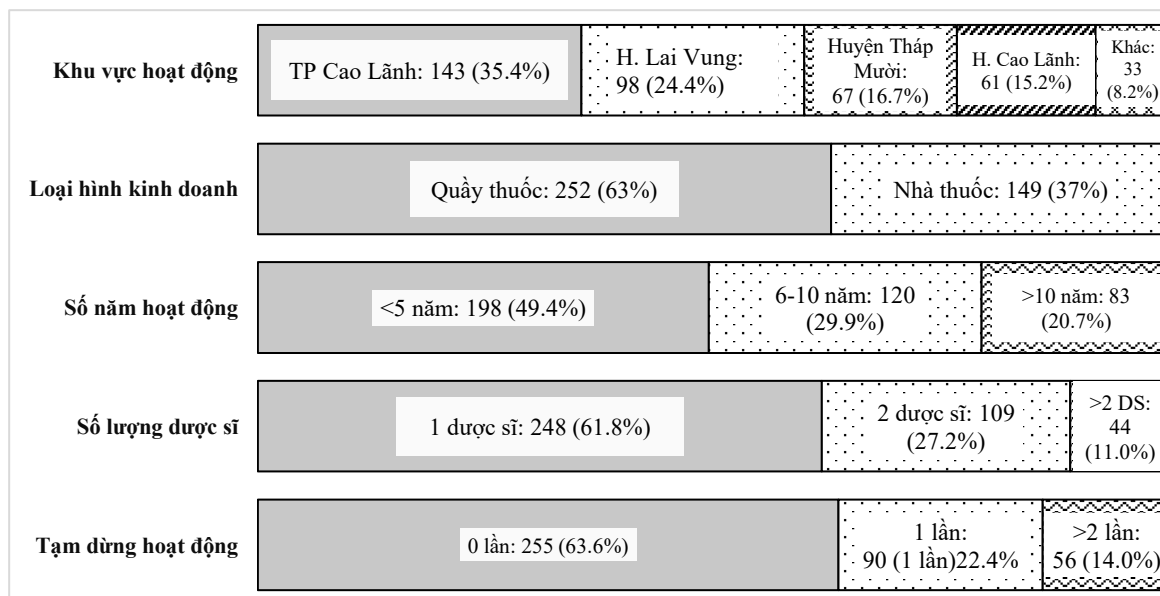
- **Thiết kế nghiên cứu:** Nghiên cứu mô tả cắt ngang, dữ liệu được thu thập thông qua việc khảo sát dược sĩ phụ trách chuyên môn với bộ câu hỏi trực tuyến dựa trên nền tảng Google Forms, với nội dung được xây dựng dựa trên kết quả tổng quan tài liệu của các nghiên cứu trước, sau đó, được chuẩn hoá bởi 05 chuyên gia và điều chỉnh sau khi thực hiện nghiên cứu pilot trên 30 cơ sở bán lẻ thuốc.

- **Cỡ mẫu và phương pháp chọn mẫu:** Nghiên cứu sử dụng phương pháp chọn mẫu thuận tiện, với cỡ mẫu toàn bộ, khảo sát tại 1238 cơ sở bán lẻ thuốc trên địa bàn tỉnh Đồng Tháp đồng ý tham gia nghiên cứu trong giai đoạn tháng 02/2022 – 06/2022 theo danh sách cơ sở bán lẻ thuốc được cung cấp bởi Phòng Y tế các huyện/thành phố và Sở Y tế tỉnh Đồng Tháp. Mỗi cơ sở bán lẻ thuốc sẽ có dược sĩ phụ trách chuyên môn trả lời khảo sát. Nghiên cứu đã ghi nhận được sự tham gia của 401 cơ sở bán lẻ thuốc, phân bố ở 12 huyện/thành phố của tỉnh Đồng Tháp.

- **Tổng hợp và xử lý dữ liệu:** Dữ liệu được tổng hợp bằng phần mềm Microsoft Excel 16.63.1 và được chuẩn hoá, mã hoá, xử lý bằng phần mềm thống kê Stata 14.1. Các biến số liên quan đến đặc điểm của cơ sở bán lẻ thuốc được mô tả bằng tần số và tỷ lệ phần trăm. Tác động của đại dịch COVID-19 được tính điểm thông qua tác động tiêu cực đối với tình hình cung ứng dược phẩm và trang thiết bị y tế và tình hình hoạt động (mỗi tác động tiêu cực sẽ được tính là 1 điểm). Nghiên cứu không tính trọng số khác nhau cho các biến số khi tính điểm tác động, với giả thiết mỗi biến số có mức tác động không quá khác biệt. Giá trị tổng thể của từng tác động được tính theo tổng điểm tác động qua năm giai đoạn đại dịch COVID-19 tại tỉnh Đồng Tháp (giai đoạn 2021-2022). Nghiên cứu thực hiện phân tích hồi quy tuyến tính để xác định các yếu tố liên quan. Sau đó, tiến hành đánh giá và bàn luận dựa trên hệ số hồi quy, số biến, hệ số xác định R^2 , cùng với giá trị tham chiếu được lựa chọn là $p < 0,05$ là giá trị có sự khác biệt mang ý nghĩa thống kê.

III. KẾT QUẢ

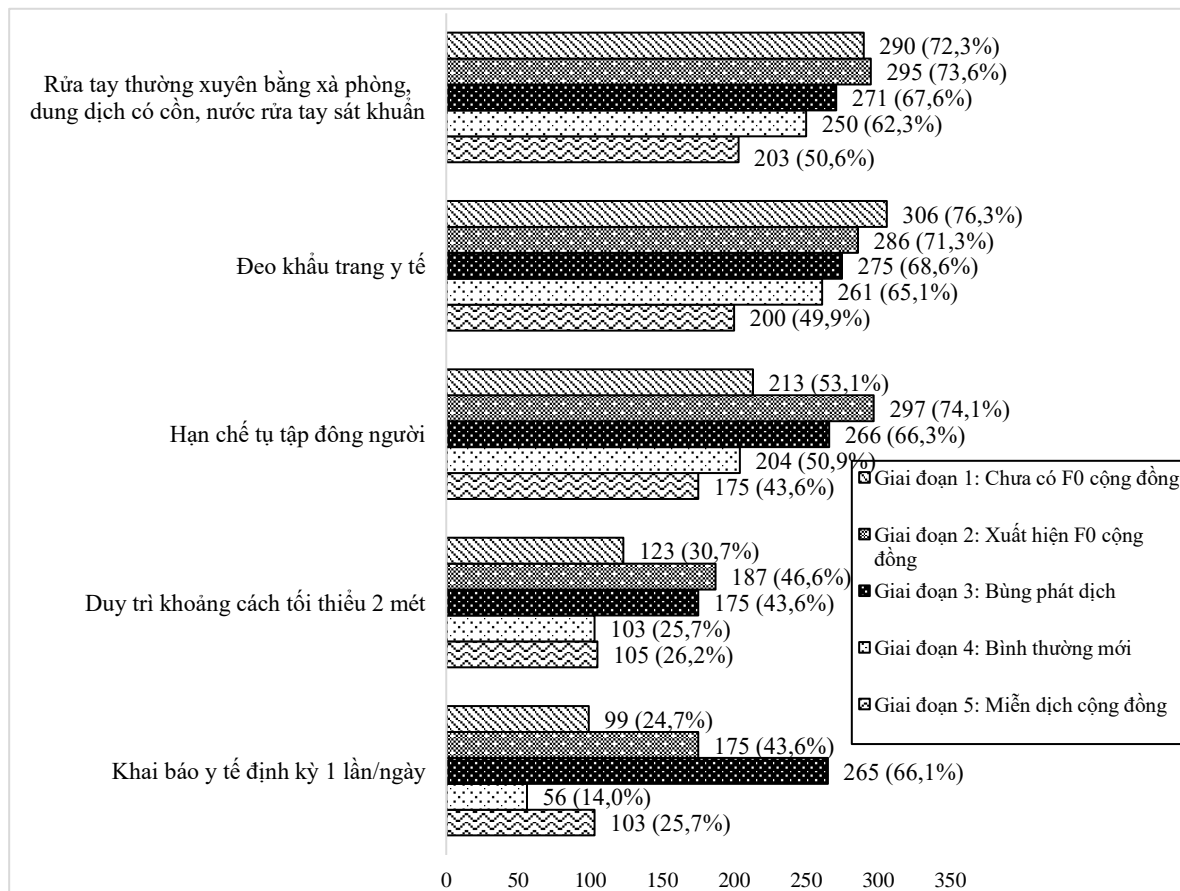
3.1. Đặc điểm của mẫu nghiên cứu

Hình 1. Mô tả đặc điểm của cơ sở bán lẻ thuốc tại tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2021-2022 (n=401)

Nhận xét: Có 35,4% cơ sở bán lẻ thuốc trong mẫu nghiên cứu tập trung ở thành phố Cao Lãnh 63% là quầy thuốc; 49,4% cơ sở hoạt động dưới 5 năm; 61,8% cơ sở chỉ có 1 dược sĩ làm việc; 63,6% cơ sở không bị tạm ngưng hoạt động do tác động đại dịch COVID-19 trong giai đoạn 2021-2022.

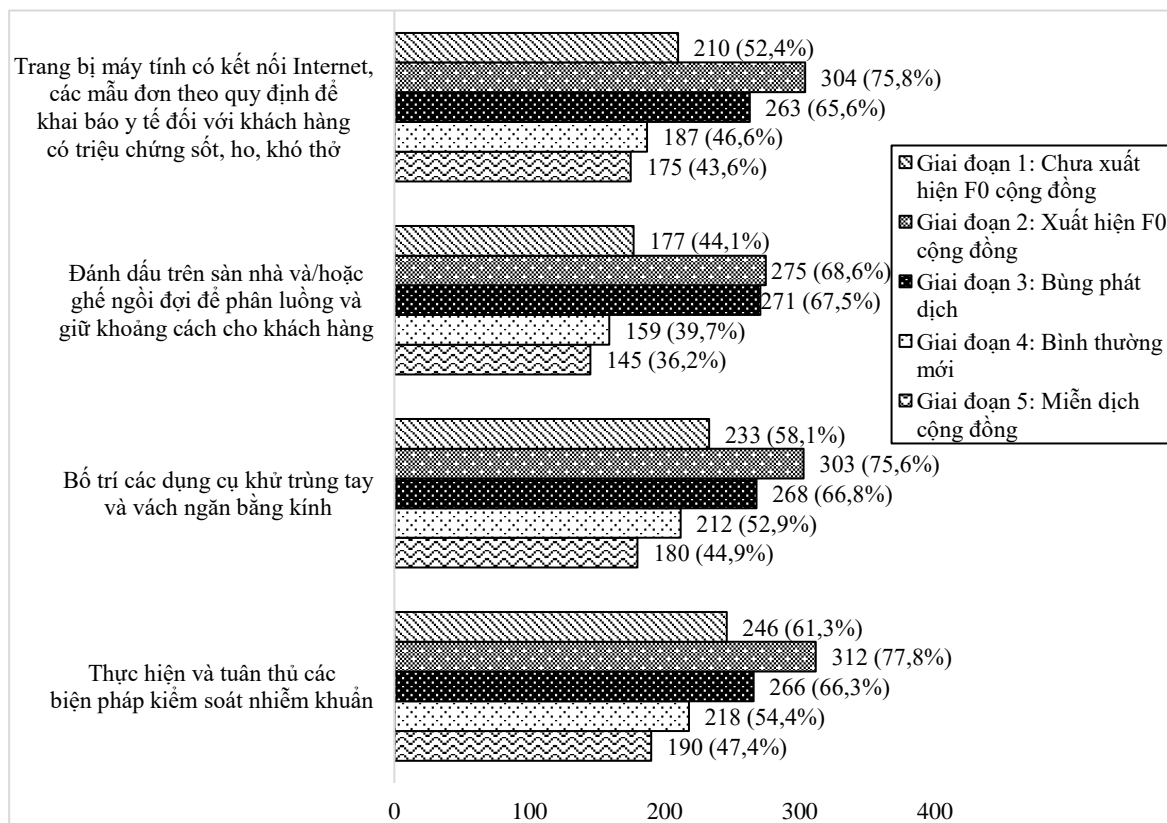
3.1.1 Các hoạt động phòng, chống dịch COVID-19 của dược sĩ tại cơ sở bán lẻ thuốc ở tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2021-2022

Hình 2. Mô tả sự thay đổi về hoạt động phòng, chống dịch COVID-19 của dược sĩ tại cơ sở bán lẻ thuốc tại tỉnh Đồng Tháp theo 5 giai đoạn (n = 401)

Nhận xét: Kể từ khi xuất hiện F0 cộng đồng, các hoạt động phòng, chống dịch COVID-19 được các dược sĩ thực hiện tối đa bao gồm: 74,1% dược sĩ hạn chế tập trung đông người; 71,3% dược sĩ đeo khẩu trang y tế; 73,6% dược sĩ thực hiện rửa tay thường xuyên bằng xà phòng, dung dịch có cồn, nước rửa tay sát khuẩn; 66,1% dược sĩ khai báo y tế định kỳ 1 lần/ngày; 68,6% dược sĩ đeo kính bảo hộ/tấm chắn giọt bắn.

3.1.2. Các hoạt động phòng, chống dịch COVID-19 của cơ sở bán lẻ thuốc ở tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2021-2022

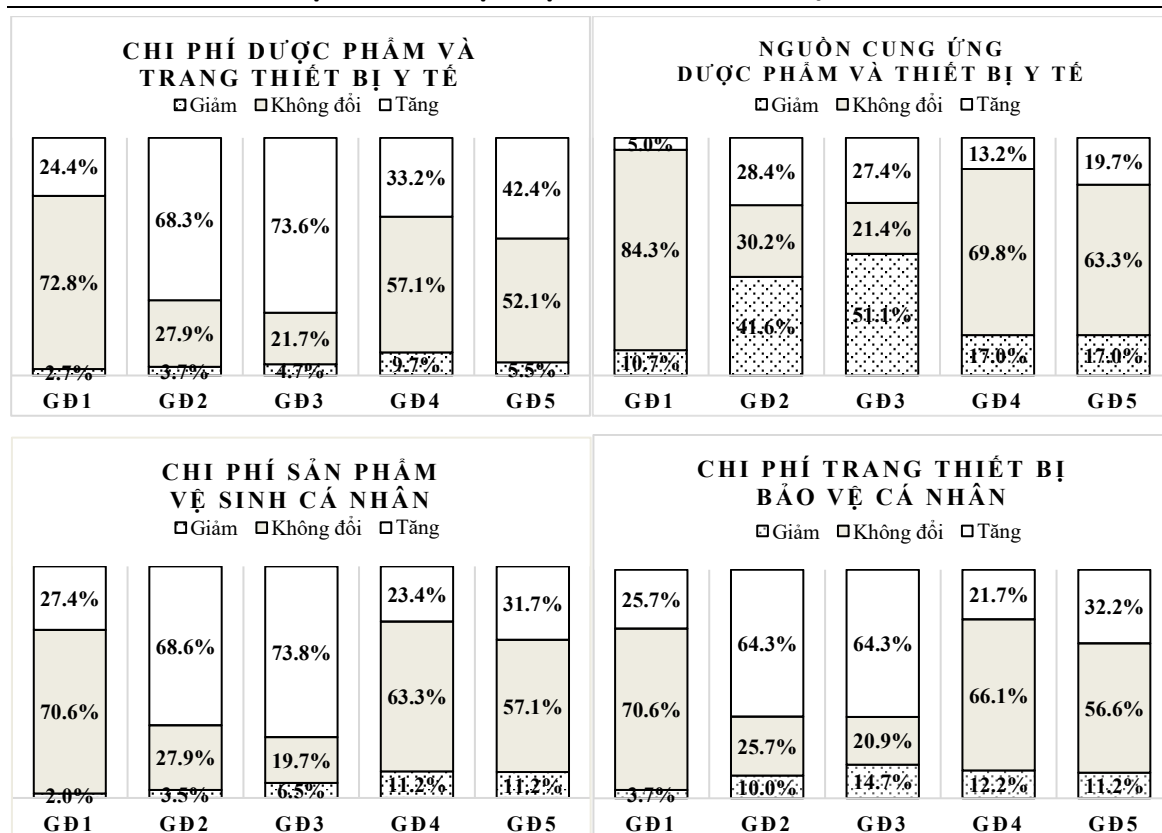

Hình 3. Mô tả sự thay đổi về các hoạt động phòng, chống dịch COVID-19 của cơ sở bán lẻ thuốc tại tỉnh Đồng Tháp theo 5 giai đoạn (n = 401)

Nhận xét: Kể từ khi xuất hiện F0 cộng đồng, các cơ sở bán lẻ thuốc đã thực hiện nhiều hoạt động phòng, chống dịch COVID-19, trong đó, 77,8% cơ sở thực hiện và tuân thủ các biện pháp kiểm soát nhiễm khuẩn; 75,8% cơ sở trang bị máy tính có kết nối internet và có các mẫu đơn theo quy định để khai báo y tế đối với khách hàng có triệu chứng ho, sốt, khó thở; 75,6% cơ sở bố trí các dụng cụ khử trùng tay và vách ngăn bằng kính.

3.2. Tác động của đại dịch COVID-19 đối với hoạt động của cơ sở bán lẻ thuốc tại tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2021-2022

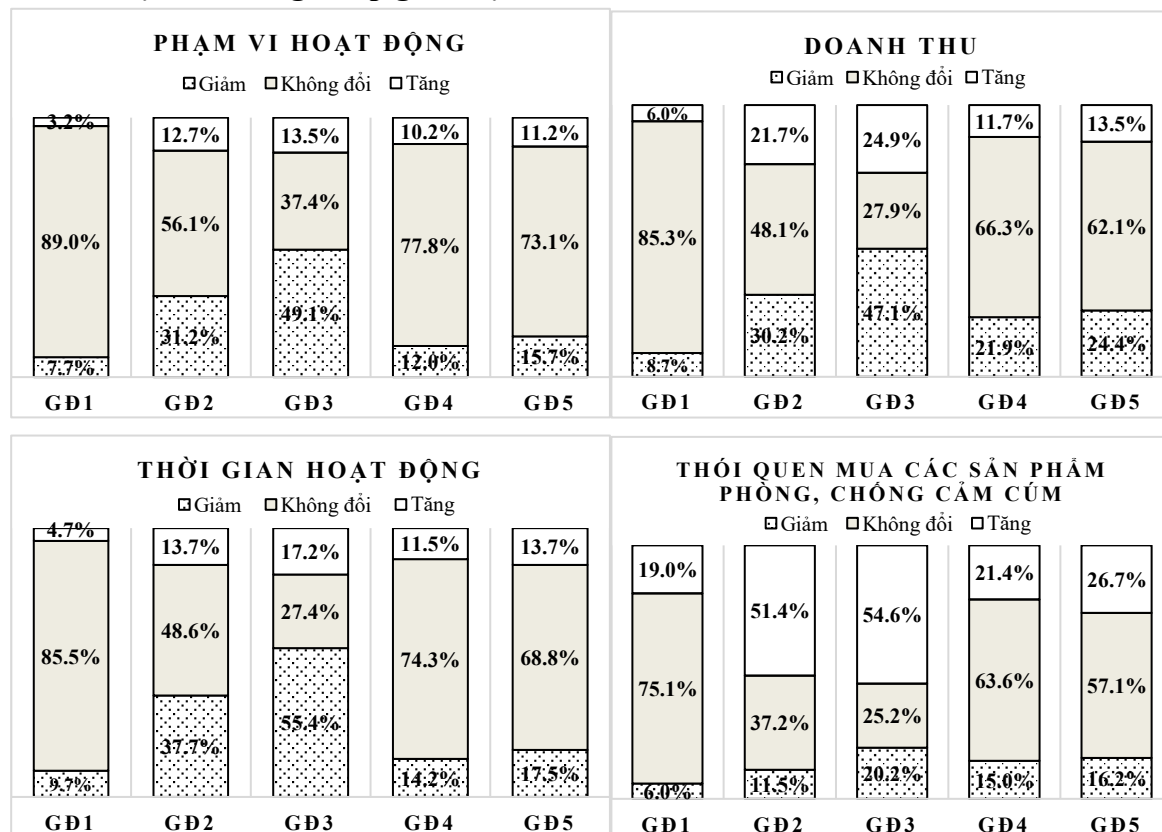
3.2.1. Tác động của đại dịch COVID-19 đối với tình hình cung ứng dược phẩm và trang thiết bị y tế của cơ sở bán lẻ thuốc tại tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2021-2022

Hình 4. Mô tả sự thay đổi trong tình hình cung ứng dược phẩm và trang thiết bị y tế của cơ sở bán lẻ thuốc tại tỉnh Đồng Tháp theo 5 giai đoạn đại dịch COVID-19 (n=401)

Nhận xét: Trong thời gian bùng phát dịch, 73,8% cơ sở ghi nhận sự tăng đáng kể đối với chi phí sản phẩm vệ sinh cá nhân (nước rửa tay, cồn sát khuẩn); 73,6% cơ sở có gia tăng chi phí dược phẩm và trang thiết bị y tế; 73,3% cơ sở có gia tăng chi phí trang thiết bị bảo vệ cá nhân (khẩu trang y tế, tấm chắn giọt bắn); và 51,1% cơ sở giảm nguồn cung ứng dược phẩm và trang thiết bị y tế lại giảm.

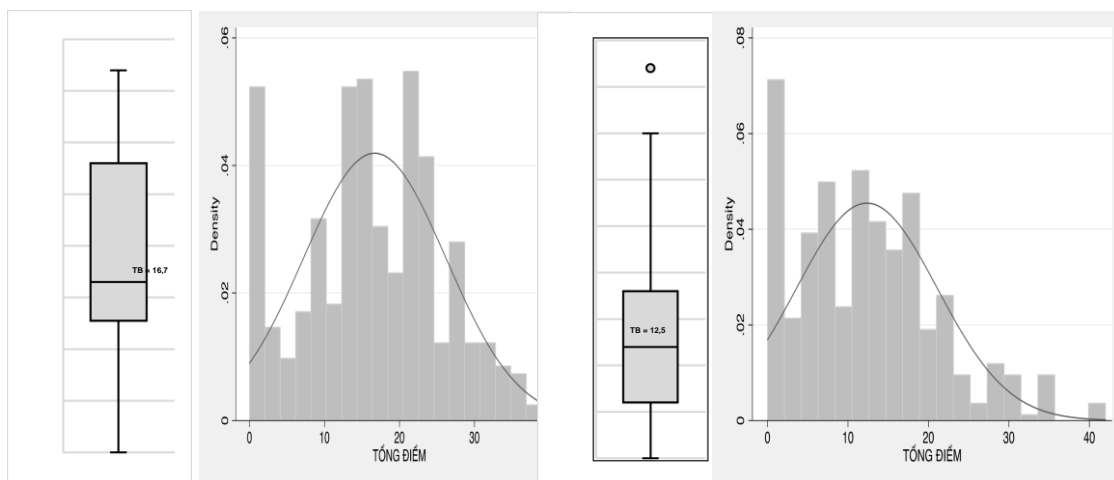
3.2.2. Tác động của đại dịch COVID-19 đối với tình hình hoạt động của cơ sở bán lẻ thuốc tại tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2021-2022

Hình 5. Mô tả sự thay đổi trong tình hình hoạt động của cơ sở bán lẻ thuốc tại tỉnh Đồng Tháp theo 5 giai đoạn đại dịch COVID-19 (n=401)

Nhận xét: Trong giai đoạn bùng phát dịch COVID-19, 55,4% cơ sở ghi nhận sự giảm thời gian hoạt động; 49,1% cơ sở có sự giảm phạm vi hoạt động; và 47,1% cơ sở bị giảm doanh thu; 54,6% cơ sở có sự gia tăng thói quen của người dân đối với việc mua các sản phẩm liên quan đến phòng, chống cảm cúm (thuốc hạ sốt, vitamin C)

3.3. Mô tả mức độ tác động của đại dịch COVID-19 đối với hoạt động của cơ sở bán lẻ thuốc tại tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2021-2022

Phân bố điểm tác động của tình hình cung ứng dược phẩm và trang thiết bị y tế

Phân bố điểm tác động tình hình hoạt động của cơ sở bán lẻ thuốc

Hình 6. Mô tả phân bố điểm tác động của đại dịch COVID-19 đối với hoạt động của cơ sở bán lẻ thuốc tại tỉnh Đồng Tháp theo 5 giai đoạn

Nhận xét: Nghiên cứu ghi nhận điểm tác động trung bình của đại dịch COVID-19 đối với tình hình cung ứng dược phẩm và trang thiết bị y tế là 16,7 điểm (0 - 41 điểm), đối với tình hình hoạt động là 12,3 điểm (0 – 42 điểm).

3.4. Phân tích tác động của đại dịch COVID-19 đối với hoạt động của cơ sở bán lẻ thuốc tại tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2021-2022

Bảng 1. Mô tả phân tích hồi quy tuyến tính đơn biến và đa biến về sự liên quan giữa đặc điểm của cơ sở bán lẻ thuốc và mức độ tác động của đại dịch COVID-19 giai đoạn 2021-2022

BIẾN ĐỘC LẬP		HỒI QUY ĐƠN BIẾN		HỒI QUY ĐA BIẾN			
		Tình hình cung ứng	Tình hình hoạt động	Tình hình cung ứng		Tình hình hoạt động	
		P value		P value	VIF	P value	VIF
Khu vực hoạt động	H. Cao Lãnh vs. TP Cao Lãnh	0,401	0,631				
	H. Lai Vung vs. TP Cao Lãnh	0,389	0,376				
	H. Tháp Mười vs. TP Cao Lãnh	0,668	0,626				
	Khác vs. TP Cao Lãnh	0,377	0,690				
Loại hình	Nhà thuốc vs. Quầy thuốc	0,310	0,097			0,375	1,27

BIẾN ĐỘC LẬP		HỒI QUY ĐƠN BIẾN		HỒI QUY ĐA BIẾN			
		Tình hình cung ứng	Tình hình hoạt động	Tình hình cung ứng		Tình hình hoạt động	
		P value		P value	VIF	P value	VIF
Số năm hoạt động	6-10 năm vs. ≤ 5 năm	0,123	0,184	0,023	1,16	0,394	1,18
	>10 năm vs. ≤ 5 năm	0,167	0,521	0,069	1,15	0,360	1,16
Số lượng dược sĩ	2 DS vs. 1 DS	0,047	0,072	0,010	1,08	0,090	1,21
	>2 DS vs. 1 DS	0,708	0,589	0,628	1,06	0,815	1,23
Tạm dừng hoạt động	1 lần vs. 0 lần	0,023	0,774	0,007	1,07	0,865	1,09
	≥2 lần vs. 0 lần	0,003	0,027	<0,001	1,11	0,017	1,12
Hằng số				17,316		12,009	
Hệ số p value của mô hình				<0,001		0,05	
P value của kiểm định White				0,154		0,1	
<ul style="list-style-type: none"> • Điểm tác động của đại dịch COVID-19 đối với tình hình cung ứng dược phẩm và trang thiết bị y tế = 17,316 – 2,501*Số năm hoạt động (6-10 năm) – 2,791*Số lượng dược sĩ (2 dược sĩ) + 3,133*Số lần tạm ngưng hoạt động (1 lần) + 5,262*Số lần tạm ngưng hoạt động (≥2 lần) • Điểm tác động của đại dịch COVID-19 đối với tình hình hoạt động của cơ sở bán lẻ thuốc = 12,009 – 3,188*Số lần tạm ngưng hoạt động (≥2 lần) 							

Nhận xét: Từ phân tích hồi quy tuyến tính đơn biến và đa biến, nghiên cứu ghi nhận mô hình đều có hệ số p value < 0,05 chứng tỏ mô hình phù hợp. Hệ số VIF đều nhỏ hơn 10 nên không có hiện tượng đa cộng tuyến trong mô hình. Trong kiểm định White, hệ số p value đều có giá trị lớn hơn 0,1 nên không có hiện tượng phương sai thay đổi. Mô hình hồi quy tuyến tính đa biến phù hợp với tập dữ liệu và có thể sử dụng được (mức ý nghĩa thống kê của mô hình là p value < 0,05). Đặc điểm của cơ sở bán lẻ thuốc có liên quan đến mức độ tác động của đại dịch COVID-19 đối với tình hình cung ứng là số năm hoạt động, số lượng dược sĩ và số lần bị tạm ngưng hoạt động; đối với tình hình hoạt động là số lần bị tạm ngưng hoạt động.

IV. BÀN LUẬN

4.1. Bàn luận về đặc điểm của mẫu nghiên cứu

Nghiên cứu ghi nhận trong giai đoạn 2021-2022 có 401 cơ sở bán lẻ thuốc đạt tiêu chí nghiên cứu và được đưa vào phân tích, trong đó, các cơ sở bán lẻ thuốc hầu hết ở thành phố Cao Lãnh với loại hình quầy thuốc, kết quả này tương đồng với nghiên cứu các cơ sở bán lẻ thuốc ở Hà Nam (2021) và Hải Dương (2021) [6] và phần lớn không bị tạm ngưng hoạt động do đại dịch COVID-19 vì các đơn vị điều hành phòng, chống dịch COVID-19, trung tâm cách ly, bệnh viện đã chiếm phần lớn đều ở thành phố Cao Lãnh nên việc duy trì hoạt động của các cơ sở bán lẻ thuốc là vô cùng cần thiết.

- Bàn luận về các hoạt động phòng, chống dịch COVID-19 của dược sĩ tại cơ sở bán lẻ thuốc ở tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2021-2022

Trong thời gian làm việc, đa số các dược sĩ đều thực hiện đầy đủ và nghiêm túc các hoạt động phòng, chống dịch COVID-19 như hạn chế tập trung đông người, đeo khẩu trang y tế, rửa tay thường xuyên bằng xà phòng, dung dịch có cồn, nước rửa tay sát khuẩn, điều này hoàn toàn phù hợp với tình hình hiện tại ở tỉnh Đồng Tháp khi đang thực hiện các biện

pháp phòng chống dịch theo Chỉ thị 19/CT-TTg [7], Chỉ thị 15/CT-TTg [8], Chỉ thị số 16/CT-TTg của Chính phủ [3] trên phạm vi toàn tỉnh.

- Bàn luận về các hoạt động phòng, chống dịch COVID-19 của cơ sở bán lẻ thuốc ở tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2021-2022

Trong giai đoạn diễn biến phức tạp của đại dịch COVID-19, các cơ sở bán lẻ thuốc đã thực hiện các hoạt động phòng, chống dịch COVID-19 tại nơi làm việc như thực hiện tuân thủ các biện pháp kiểm soát nhiễm khuẩn và trang bị máy tính có kết nối Internet, các mẫu đơn khai báo y tế theo quy định. Kết quả này phù hợp với chính sách về việc siết chặt và tăng cường các biện pháp phòng, chống dịch COVID-19 của Ủy ban nhân dân tỉnh Đồng Tháp [9], [10] và quy định 5K của Bộ Y tế.

4.2. Bàn luận về tác động của đại dịch COVID-19 đối với hoạt động của cơ sở bán lẻ thuốc tại tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2021-2022

- Bàn luận về tác động của đại dịch COVID-19 đối với tình hình cung ứng dược phẩm và trang thiết bị y tế của cơ sở bán lẻ thuốc tại tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2021-2022

Trong thời gian bùng phát dịch, nghiên cứu ghi nhận sự tăng đáng kể đối với chi phí sản phẩm vệ sinh cá nhân (nước rửa tay, cồn sát khuẩn), chi phí dược phẩm và trang thiết bị y tế, trang thiết bị bảo vệ cá nhân (khẩu trang y tế, tấm chắn giọt bắn), tuy nhiên, nguồn cung ứng dược phẩm và trang thiết bị y tế lại giảm, kết quả nghiên cứu được lý giải bởi vì trong giai đoạn này tại Đồng Tháp đang thực hiện các chính sách cách ly xã hội trong toàn tỉnh theo Chỉ thị số 16/CT-TTg của Chính phủ [3], bao gồm cách tạm dừng tất cả các loại hình kinh doanh, dịch vụ không thiết yếu; dừng hoạt động vận chuyển hàng hoá (trừ các hàng hoá thiết yếu), vì vậy, các doanh nghiệp hạn chế trong việc cung ứng hàng hoá. Bên cạnh đó, số ca nhiễm COVID-19 tăng mạnh theo từng ngày khiến cho nhu cầu sử dụng trang thiết bị bảo vệ và vệ sinh cá nhân cũng tăng lên làm cho chi phí các mặt hàng này đã tăng lên đáng kể.

- Bàn luận về tác động của đại dịch COVID-19 đối với tình hình hoạt động của cơ sở bán lẻ thuốc tại tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2021-2022

Nghiên cứu ghi nhận tại các cơ sở bán lẻ thuốc tại tỉnh Đồng Tháp có sự giảm đáng kể đối với thời gian hoạt động, phạm vi hoạt động và doanh thu, đồng thời, nghiên cứu cũng thấy được sự gia tăng thói quen của khách hàng đối với việc mua các sản phẩm liên quan đến phòng, chống cảm cúm (thuốc hạ sốt, vitamin C), điều này được giải thích do toàn tỉnh đang thực hiện cách ly xã hội nên dẫn đến sự hạn chế trong hoạt động của cơ sở bán lẻ thuốc [3]. Đồng thời, do sự hạn chế về thời gian và phạm vi hoạt động của các cơ sở bán lẻ thuốc cùng với tâm lý lo sợ nhiễm bệnh của người dân dẫn đến tình trạng tích trữ các loại thuốc liên quan đến phòng chống cảm cúm (thuốc hạ sốt, vitamin C) tăng cao trong cộng đồng.

- Bàn luận về phân tích tác động của đại dịch COVID-19 đối với hoạt động của cơ sở bán lẻ thuốc tại tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2021-2022

Nghiên cứu ghi nhận các đặc điểm của cơ sở bán lẻ thuốc tại tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2021-2022 có liên quan đến mức độ tác động của đại dịch COVID-19 đối với tình hình cung ứng là số năm hoạt động (6-10 năm), số lượng dược sĩ (2 dược sĩ) và số lần bị tạm ngưng hoạt động (1 lần và ≥ 2 lần), điều này cũng dễ hiểu vì những cơ sở bán lẻ thuốc lâu năm sẽ có kinh nghiệm nhất định trong việc ứng phó trong một số trường hợp như thiên tai, dịch bệnh và nếu bị tạm ngưng hoạt động lâu sẽ ảnh hưởng đến hoạt động của cơ sở bán lẻ thuốc; đối với tình hình hoạt động là số lần tạm ngưng hoạt động (≥ 2 lần) vì các cơ sở bán lẻ thuốc bị tạm ngưng

hoạt động nhiều sẽ có những thay đổi thích ứng với tình hình mới như bán hàng thông qua kênh thương mại điện tử hay hỗ trợ thanh toán trực tuyến cho khách hàng.

V. KẾT LUẬN

Nghiên cứu đã cung cấp những thông tin cho thấy các cơ sở bán lẻ thuốc tại tỉnh Đồng Tháp đã có nhiều thay đổi trong các hoạt động cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe cộng đồng, có sự gián đoạn hoạt động cung ứng dược phẩm và trang thiết bị y tế, thay đổi về tình hình hoạt động, dược sĩ tại nhà thuốc cũng có những tác động về tâm lý. Đây sẽ là những thông tin cụ thể, góp phần giúp các cơ quan quản lý y tế có được những đánh giá đầy đủ và chính xác hơn về tác động của đại dịch COVID-19 trong tình hình mới, từ đó, hướng đến các chính sách phù hợp trong việc phòng, chống COVID-19 trong giai đoạn tiếp theo.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Jebril N. World Health Organization declared a pandemic public health menace: a systematic review of the coronavirus disease 2019 “COVID-19”. *International Journal of Psychosocial Rehabilitation*. 2022. 24(9). 2784-2795, ISSN: 1475-7192.
  2. Zoumpourlis V, Goulielmaki M, Rizos E, Baliou S, et al. The COVID-19 pandemic as a scientific and social challenge in the 21st century. *Molecular Medicine Reports*. 2020. 22(4), 3035-3048, <https://doi.org/10.3892/mmr.2020.11393>.
  3. Thủ tướng Chính phủ. Chỉ thị số 16/CT-TTg ngày 31/3/2020 về thực hiện các biện pháp cấp bách phòng, chống dịch COVID-19. 2020. <https://vanban.chinhphu.vn/?pageid=27160&docid=199607>.
  4. Thủ tướng Chính phủ. Công văn số 2601/VPCP-KGVX ngày 03/4/2020 Về việc thực hiện Chỉ thị số 16/CT-TTg về phòng, chống dịch COVID-19. 2020. <https://vanban.chinhphu.vn/default.aspx?pageid=27160&docid=199663>.
  5. Cục Quản lý Dược. Công văn 2352/BYT-QLD 2020 hướng dẫn biện pháp ứng phó tại cơ sở kinh doanh dược. 2020. <https://dav.gov.vn/cong-van-so-2352byt-qld-ve-viec-huong-dan-bien-phap-ung-pho-tai-co-so-kinh-doanh-duoc-trong-giai-doan-phong-chong-dich-covid-19-n2832.html>.
  6. Hoàng Thu Thủy. Thực trạng cung ứng thuốc của các cơ sở bán lẻ thuốc tư nhân và hiệu quả can thiệp tại hai huyện vùng nông thôn tỉnh Hải Dương. Viện Vệ sinh Dịch tễ Trung ương. 2021. 181.
  7. Thủ tướng Chính phủ. Chỉ thị số 19/CT-TTg ngày 24/04/2020 về tiếp tục thực hiện các biện pháp phòng, chống dịch COVID-19 trong tình hình mới. 2020. <https://vanban.chinhphu.vn/default.aspx?pageid=27160&docid=199902>.
  8. Thủ tướng Chính phủ. Chỉ thị số 15/CT-TTg ngày 27/03/2020 về quyết liệt thực hiện đợt cao điểm phòng, chống dịch COVID-19. 2020. <https://vanban.chinhphu.vn/default.aspx?pageid=27160&docid=199574>.
  9. Ủy ban nhân dân tỉnh Đồng Tháp. Số 343/UBND-THVX ngày 13 tháng 7 năm 2021 về việc cách ly xã hội trên địa bàn tỉnh Đồng Tháp. 2021. https://sytdongthap.gov.vn/documents/195929/0/343_UBND-THVX_13072021-signed.pdf/dcce010a-af35-77f9-c021-dd7396bcb300.
  10. Ủy ban nhân dân tỉnh Đồng Tháp. Số 315/UBND-THVX ngày 06 tháng 7 năm 2021 về việc siết chặt và tăng cường các biện pháp phòng, chống dịch COVID-19. 2021. <http://cdcdongthap.gov.vn/tin-tuc/chi-tiet/siet-chat-va-tang-cuong-cac-bien-phap-phong-chong-dich/2337>.
-